

Publicatie 3.4

Playing Protocol Eredivisie en Superdivisie 2025-2026

Het 'Playing Protocol Eredivisie en Superdivisie 2025-2026' is geldig voor de Eredivisie en de Superdivisie (met uitzondering van dispensaties).

WR artikel 3.1.9.7 / 3.2.9.8

[...] Vanaf dit moment is het Playing Protocol van toepassing dat door de Organisator is vastgesteld.

datum vaststelling	1 mei 2025
door	Manager Wedstrijdzaken

Op verzoek kan de Organisator toestemming verlenen het Playing Protocol voor een bepaalde wedstrijd aan te passen. De Organisator deelt deze aanpassing dan mee aan de deelnemers en de officials van de betreffende wedstrijd. In de Eredivisie handelt het jurylid bij de wedstrijden namens de Organisator.

Waar wedstrijdformulier staat, wordt in de Eredivisie E-score en in de Superdivisie DWF bedoeld. Ondertekenen gebeurt in de Eredivisie op de eerste en laatste print van de e-score. In de Superdivisie wordt het DWF enkel na de wedstrijd afgevinkt.

Indien er mini's van de week bij de wedstrijd zijn betrokken, deze worden voorgesteld aan het publiek én de eerste service door één of twee mini's wordt uitgevoerd, wordt dit protocol één minuut eerder gestart.

Vóór de wedstrijd			
Tijd	Omschrijving	Actie officials	Actie teams (en speaker)
-60:00	Start warming-up.	<u>Eredivisie:</u> Jurylid is aanwezig in de speelruimte en voert de jurytaken uit.	Teams mogen de speelruimte betreden mits het speelveld speelklaar is. Warming-up met of zonder bal.
-45:00	Opstart e-score.	<u>Eredivisie:</u> De teller maakt de laptops en de printer gereed voor gebruik.	Een team(staf)lid helpt bij het invullen van de namen van de wedstrijddeelnemers van zijn team.
-32:00	E-score of DWF is operationeel.	<u>Eredivisie:</u> De teller heeft het "Roster Verification" uitgeprint en geeft dit aan het jurylid ter controle van de speelgerechtigheid van de wedstrijddeelnemers aan de hand van de spelerslicentie. <u>Superdivisie:</u> De teller zorgt dat er een tablet of ander elektronisch apparaat beschikbaar wordt gesteld waarop DWF kan worden gebruikt.	
Uiterlijk -30:00	Voorbereidingen.	De scheidsrechters (en lijnrechters) zijn uiterlijk 30 minuten voor aanvang in de speelruimte aanwezig. - Voorstellen aan teamstafliden van beide teams. - Voorstellen officials achter de tellertafel. - Controleren hoogte en spanning van het net. - Controleren positie antennes. - Controleren wedstrijdballen. - Controleren identiteit wedstrijddeelnemers via de foto's op de spelerslicentie of ander geldig legitimatiebewijs.	
-16:00	Voorstellen <i>court crew</i> .	De eerste scheidsrechter fluit.	De spelers trekken hun wedstrijdtenue aan en wachten in de vrije zone bij hun eigen spelersbank.

		De <i>court crew</i> loopt snel naar het centrum van het speelveld en zwaait naar het publiek. Direct daarna gaat zij weer van het speelveld af.	Als de spelers hun kleding moeten wisselen dienen zij dat bij voorkeur te doen buiten de speelruimte en uit het zicht van het publiek. <u>Speaker:</u> De speaker stelt de <i>court crew</i> voor.
-15:00	Toss voor keuze service en speelhelft.	De scheidsrechters melden zich bij de tellertafel. Tijdens de toss staan zij met het gezicht naar de tellertafel. De eerste scheidsrechter staat aan de kant van speelhelft A, de tweede scheidsrechter staat aan de kant van speelhelft B. De eerste scheidsrechter fluit om de aanvoerders bij zich te roepen. Na de toss overtuigt de eerste scheidsrechter zich ervan dat de teller is geïnformeerd over het resultaat van de toss. <u>Eredivisie:</u> Als laatste ondertekent het jurylid het eerste wedstrijdformulier van de e-score.	Beide aanvoerders melden zich bij de tellertafel. <u>Eredivisie:</u> Na de toss: - De aanvoerders ondertekenen het wedstrijdformulier. - De coaches ondertekenen het wedstrijdformulier. - Mochten de teamtablets nog niet bij de spelersbanken zijn, worden deze nu bij de teams gebracht. Als er twee libero's op het wedstrijdformulier staan, geeft de coach aan wie de startende libero is.
-14:00	Start officiële warming-up aan het net + beginopstellingen inleveren.	De eerste scheidsrechter fluit om de start van het inspelen aan het net aan te geven. De scheidsrechters controleren de shirtnummers van de spelers aan de hand van het wedstrijdformulier. De coach heeft twee minuten de tijd om de beginopstellingen in te leveren. Als er geen teamtablets worden gebruikt, worden er opstellingsbriefjes gebruikt.	Beide teams mogen nu het speelveld betreden en starten met het inspelen aan het net als de teams tegelijk inslaan. Indien de teams apart inslaan, blijft het team wat niet inslaat, in de eigen vrije zone zonder ballen. <u>Speaker:</u> De speaker stelt alle spelers van beide teams voor tijdens het inspelen aan het net.

		<u>Eredivisie:</u> Als er opstellingsbriefjes worden gebruikt, overhandigt de tweede scheidsrechter de opstellingsbriefjes aan het jurylid. Het jurylid controleert of de opstellingsbriefjes gelijk zijn ingevuld en verdeelt deze: één houdt het jurylid zelf, één voor de teller en één voor t.b.v. Data-Volley. <u>Superdivisie:</u> De tweede scheidsrechter overhandigt de opstellingsbriefjes aan de teller.	<u>Eredivisie:</u> De coach voert uiterlijk 12 minuten voor aanvang de opstellingen in via de teamtablet. Mocht er geen teamtablets worden gebruikt, vult de coach drie opstellingsbriefjes in. <u>Superdivisie:</u> De coach vult een opstellingsbriefje in, ondertekent deze en geeft deze aan de tweede scheidsrechter.
	Beginopstellingen noteren.	Uiterlijk 12 minuten voor aanvang worden de opstellingen op het wedstrijdformulier genoteerd door de teller. <u>Eredivisie:</u> De teller accepteert de opstellingen via e-score op aangeven van de (tweede) scheidsrechter. Als er opstellingsbriefjes worden gebruikt, vult de teller deze handmatig in, in e-score. <u>Superdivisie:</u> De teller vult de opstellingen in op DWF.	
-04:00	Einde inspelen aan het net.	De eerste scheidsrechter fluit voor het einde van het inspelen aan het net. <u>Eredivisie:</u> De scheidsrechters vragen het jurylid om te beginnen met de wedstrijd.	De spelers keren aan het einde van het inspelen aan het net terug naar hun spelersbank.
-03:30	Aankondiging wedstrijd.	De officials stellen zich op, op de zijlijn tussen de middenlijn en de aanvalslijn, met het gezicht naar het veld toe.	Alle spelers betreden het speelveld en stellen zich op, op de achterlijn. Volgorde van dichtst bij de spelersbank tot verste van de spelersbank:

		Na de aankondiging van de wedstrijd fluit de eerste scheidsrechter. <u>Eredivisie:</u> De eerste scheidsrechter en de lijnrechter(s) op positie 1 (en 2) staan op de zijlijn van speelhelft A. De tweede scheidsrechter en de lijnrechter(s) op positie 3 (en 4) staan op de zijlijn van speelhelft B. De lijnrechters staan altijd dicht bij de aanvalslijn dan de scheidsrechters. Het jurylid en (indien aanwezig) de videoscheidsrechter blijven achter de tellertafel. <u>Superdivisie:</u> De eerste scheidsrechter staat op de zijlijn van speelhelft A. De tweede scheidsrechter staat op de zijlijn van speelhelft B.	aanvoerder, startende libero, de rest van het team met aan het einde de eventuele aanwezige tweede libero. De eventuele 'mini van de week' staat voor of tussen het team. De teamstafleden blijven voor hun spelersbank staan. <u>Speaker:</u> De speaker kondigt de teams aan en eventueel de aanwezig mini.
-02:30	Handen schudden.	De officials doen een paar stappen achteruit zodat de spelers de ruimte bij het net hebben om handen te schudden.	De spelers lopen langs het net om het andere team de hand te schudden voor 'Fair Play'. De teamstafleden schudden elkaar de hand in de vrije zone voor de tellertafel.
-02:00	Presentatie van de officials.	Beide scheidsrechters lopen naar het midden van het veld dichtbij het net. De eerste scheidsrechter op speelhelft A, de tweede scheidsrechter op speelhelft B. In beginsel is de uitgangspositie dat de scheidsrechters naar de tellertafel kijken, maar belangrijk is dat zij met het gezicht naar het (meeste) publiek staan. Bij aanwezigheid van televisie of livestreaming (dus geen vaste internetstreaming) kijken de scheidsrechters altijd naar de tv-camera.	

		Als de scheidsrechter zijn naam heeft gehoord tijdens het voorstellen, maakt de scheidsrechter een kleine buiging naar voren, draait 180 graden, maakt nog een keer een kleine buiging en draait weer 180 graden (terug). Na de presentatie schudden de scheidsrechters elkaar de hand. De eerste scheidsrechter loopt naar de scheidsrechtersstoel en de tweede scheidsrechter loopt naar de tellertafel. <u>Eredivisie:</u> De lijnrechters stellen zich op vóór de tellertafel. De lijnrechter(s) op positie 1 (en 2) aan de kant van speelhelft A. De lijnrechter(s) op positie 3 (en 4) aan de kant van speelhelft B. Het jurylid en (indien aanwezig) de videoscheidsrechter staat achter de tellertafel. De lijnrechters, het jurylid en (indien aanwezig) de videoscheidsrechter maken een kleine buiging als ze worden voorgesteld. Vervolgens nemen de lijnrechters de lijnrechtersvlag van de tellertafel en gaan naar hun aangewezen positie. Het jurylid neemt plaats aan de tellertafel en (indien aanwezig) neemt de videoscheidsrechter zijn plaats in.	
-01:30	Presentatie <i>starting six</i> , libero en coach.		Elke speler van de beginopstelling en de startende libero van het bezoekende team rent het speelveld op naar het midden van de speelhelft. De coach staat op en steekt zijn hand op als zijn naam wordt genoemd.

			Hierna gebeurt hetzelfde bij de spelers en de coach van de thuisspelende vereniging. <u>Speaker:</u> De speaker kondigt de namen en nummers (in numerieke volgorde) gevolgd door de libero en coach.
-00:30	Controle start wedstrijd.	De tweede scheidsrechter voert uit (in volgorde): - Geeft vier wedstrijdballen aan de betreffende ballenrapers bij de serveerruimtes. (Bij één mini van de week die gaat serveren, houdt men één wedstrijdbal (van de vier) apart. Bij twee mini's van de week, die gaan serveren, houdt men twee wedstrijdballen (van de vier) apart). - Controleren beginopstellingen aan de hand van tablet of opstellingsbriefjes. - Toestemming geven aan de libero om eventueel veldspeler te vervangen in het achterveld. - Bij de teller verifiëren of hij ook de beginopstelling (inclusief libero) heeft gecontroleerd. - Dezelfde controle uitvoeren bij team aan de andere kant. - De mini('s) de [apart gehouden] bal(len) aangeven om te serveren (deze ballen komen na deze service in het circulatiesysteem terecht). - De vijfde wedstrijdbal aan de serveerder aangooien die de eerste service uitvoert.	Na toestemming van de tweede scheidsrechter mag de startende libero (indien aanwezig) zijn plaats in het speelveld nemen door zich op te stellen op de plaats van die vervangende achterspeler. Beide teams staan klaar in het speelveld om de wedstrijd te beginnen. Na controle van de beginopstellingen door de scheidsrechter, betreedt eventueel de mini (of mini's) het veld om de eerste service uit te voeren.
00:00	Start van de wedstrijd.	Nadat de tweede scheidsrechter aangeeft dat hij klaar is, fluit de eerste scheidsrechter voor de eerste service van de wedstrijd op het aanvangstijdstip van de wedstrijd.	

Tijdens de wedstrijd

Pauzes en wisselen van speelhelft (OVS 18).

Tijd	Betrokkenen	Actie
00:00	Teams	- Aan het einde van elke set, verzamelen de zes veldspelers op de achterlijn van hun speelhelft. - Op het moment dat de eerste scheidsrechter fluit voor wisselen van speelhelft, wisselen de spelers van speelhelft. Het team op speelhelft A loopt achter de tweede scheidsrechter naar de andere kant, het team op speelhelft B loopt achter de eerste scheidsrechter naar de andere kant. Zodra de spelers de netpalen zijn gepasseerd, gaan zij direct naar hun spelersbank. De wisselers en teamstafleden van beide teams nemen hun eigen spullen mee en wisselen van speelhelft voor de tellertafel langs.
00:00	Teller	- Op het moment dat de eerste scheidsrechter het laatste fluitsignaal met bijbehorende teken heeft gegeven voor "einde van de set", moet de teller de tijd in de gaten houden om de pauze tussen de sets te bewaken.
00:00	Lijnrechters	- De lijnrechters stellen zich tijdens deze pauze op nabij een hoek van het speelveld buiten de speelruimte.
02:30	Teller	- Als er geen timer op de tablet aan de paal is gezet, waarschuwt de teller de tweede scheidsrechter op het moment dat de pauze nog maar 30 seconden duurt.
02:30	Teams	- Als de scheidsrechter fluit, gaan de zes spelers die in de beginopstelling staan direct naar hun plaats in hun speelhelft.
02:30	Lijnrechters	- Lijnrechters nemen hun positie in bij het speelveld, op het moment dat de tweede scheidsrechter heeft gefloten.
02:30	Tweede scheidsrechter	- Fluit om aan te geven dat de spelers het veld mogen betreden. - Controleren van de spelers op het speelveld met de beginopstelling. - Toestemming geven aan de libero om eventueel veldspeler te vervangen in het achterveld. - Bij de teller verifiëren of hij ook de beginopstelling (inclusief libero) heeft gecontroleerd.
03:00	Ballenrapers	- De betreffende ballenraper gooit de wedstrijdbal aan, aan de serveerder.
03:00	Eerste scheidsrechter	- Geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de service.

Tijdens de wedstrijd

Pauze tussen de vierde en beslissende vijfde set.

Tijd	Betrokkenen	Actie
00:00	Teams	- Aan het einde van elke set, verzamelen de zes veldspelers op de achterlijn van hun speelhelft. - Op het moment dat de eerste scheidsrechter fluit gaan de teams direct naar hun spelersbank.
00:00	Teller	- Op het moment dat de eerste scheidsrechter het laatste fluitsignaal met bijbehorende teken heeft gegeven voor “einde van de set”, moet de teller de tijd in de gaten houden om de pauze tussen de sets te bewaken.
00:00	Lijnrechters	- De lijnrechters stellen zich tijdens deze pauze op nabij een hoek van het speelveld buiten de speelruimte.
	Aanvoerders	- De aanvoerders melden zich bij de tellertafel voor de toss.
	Eerste scheidsrechter	- Na de toss overtuigt de eerste scheidsrechter zich ervan dat de teller is geïnformeerd over het resultaat van de toss.
02:30	Teller	- Als er geen timer op de tablet aan de paal is gezet, waarschuwt de teller de tweede scheidsrechter op het moment dat de pauze nog maar 30 seconden duurt.
02:30	Teams	- Als de scheidsrechter fluit, gaan de zes spelers die in de beginopstelling staan direct naar hun plaats in hun speelhelft.
02:30	Lijnrechters	- Lijnrechters nemen hun positie in bij het speelveld, op het moment dat de tweede scheidsrechter heeft gefloten.
02:30	Tweede scheidsrechter	- Fluit om aan te geven dat de spelers het veld mogen betreden. - Controleren van de spelers op het speelveld met de beginopstelling. - Toestemming geven aan de libero om eventueel veldspeler te vervangen in het achterveld. - Bij de teller verifiëren of hij ook de beginopstelling (inclusief libero) heeft gecontroleerd. - De wedstrijdbal aangooien aan de serveerder.
03:00	Eerste scheidsrechter	- Geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de service.

Na de wedstrijd

Moment	Betrokkenen	Actie
+I	Teams	- Er is ruimte om de overwinning te vieren.
+I	Scheidsrechters	- De eerste scheidsrechter komt van de scheidsrechtersstoel af en positioneert naast het net op de zijlijn aan de kant van speelhelft A, met het gezicht naar het veld toe. - De tweede scheidsrechter loopt via speelhelft B naar de scheidsrechtersstoel en positioneert op de zijlijn aan de kant van speelhelft B, met het gezicht naar het veld toe.
+I	Lijnrechters	- De lijnrechters positioneren voor de tellertafel, waarbij ze buiten het speelveld om daarnaartoe lopen.
+II	Teams	- Op aangeven van de scheidsrechter gaan alle spelers op de achterlijn staan, waarbij de aanvoerder het dichtst bij de spelersbanken staat. - De teamstafliden staan voor hun eigen spelersbank.
+III	Speaker	<u>Eredivisie en indien van toepassing (anders direct door naar acties vanaf moment IV):</u> - Speaker kondigt de <i>Most Valuable Player</i> (MVP) aan. Er kan één MVP zijn van de gehele wedstrijd of één MVP per team.
+III	MVP	<u>Eredivisie en indien van toepassing (anders direct door naar acties vanaf moment IV):</u> - MVP krijgt een attentie van de speaker en gaat eventueel op de foto.
+IV	Teams en scheidsrechters	- Alle spelers en teamstafliden schudden elkaar de hand langs het net voor 'Fair Play'. - De scheidsrechters doen mee met het handen schudden. - Thuisspelende team bedankt de <i>court crew</i>.
+IV	<i>Court crew</i>	- De ballenrapers en quick-moppers stellen zich op de achterlijn op de speelhelft waar op dat moment het thuisspelende team staat. Hier worden ze door het thuisspelende team bedankt voor hun inzet.

+V	Aanvoerders	- Ondertekenen het wedstrijdformulier. - Bedanken de lijnrechters, het jurylid (indien aanwezig) en officials achter de tellertafel.
+V	Officials	- Scheidsrechters gaan na het handen schudden naar de tellertafel om de wedstrijd daar administratief af te sluiten. - Scheidsrechters bedanken de lijnrechters, het jurylid (indien aanwezig) en de officials achter de tafel. - Scheidsrechters controleren het gedrag van de wedstrijddeelnemers ook na de wedstrijd. Zolang de teams in de speelruimte en controleruimte bevinden, moeten alle vormen van wangedrag worden gecontroleerd. Mocht er wangedrag hebben plaatsgevonden, dan moet dit worden vermeld op het wedstrijdformulier. Als het wedstrijdformulier al is afgesloten, moet er een Rapport inzake strafbare feiten op worden gestuurd naar tucht@nevobo.nl met daarop eventueel de strafmaatregelen die opgelegd zouden worden, als het wedstrijdformulier nog niet was afgesloten. <u>Eredivisie:</u> - Het jurylid geeft aan elk team de spelerslicentie (of ander legitimatiebewijs) terug met een print van het wedstrijdformulier met de wedstrijduitslag. - De teller print een 'scoring report' uit voor het jurylid, nadat de teller de wedstrijd heeft geüpload als bewijs dat alles is afgehandeld en correct is verstuurd naar Nevobo.

10 minuten pauze tussen de tweede en derde set

Eredivisie

Thuis spelende verenigingen binnen de Eredivisie van de herencompetitie hebben het recht om de pauze tussen de tweede en derde set te verruimen van 3 tot 10 minuten. Dit dient vooraf door de thuis spelende vereniging via de CEVN te worden aangevraagd bij Nevobo die hier toestemming voor verleent en zorgt dat dit naar de teams en officials wordt gecommuniceerd.

Dit artikel is bedoeld om uitleg te geven aan alle deelnemers hoe om te gaan met de 10 minutenpauze en is daarmee onderdeel van het wedstrijdprotocol.

Doel

Het doel van de verlengde pauze is om het publiek meer ruimte te bieden om onder andere een drankje te halen. En daarnaast om (entertainment) activiteiten te verzorgen voor het publiek. Hiervoor is de gehele speelruimte tijdens de eerste 7 minuten beschikbaar. De thuis spelende vereniging draagt er zorg voor dat na 7 minuten de speelruimte weer vrij is.

Teams

Na het einde van de tweede set wisselen de teams direct van speelhelft. Daarna mogen de teams naar de kleedkamer. Uiterlijk na 7 minuten (dus drie minuten voor de start van de derde set) zijn de teams terug op hun speelhelft. Teams kunnen er ook voor kiezen om op hun speelhelft in de speelruimte te blijven. Welke keuze het team ook maakt, pas na 7 minuten (dus 3 minuten voor de start van de derde set) mogen de teams inspelen met een bal op hun eigen speelhelft en vrije ruimte. Mocht de speelruimte eerder dan 7 minuten vrij zijn, dan mag na toestemming van het jurylid, al eerder worden begonnen met het inspelen met de bal. De beginopstellingen voor de derde set moet uiterlijk 3 minuten voor de start van de set (dus direct na het terugkeren van het team uit de kleedkamer) worden ingeleverd.

Jurylid

Het jurylid blijft in beginsel tijdens de verlengde pauze altijd in de speelruimte aanwezig om te monitoren dat er geen bijzonderheden plaatsvindt. Teams mogen het jurylid verzoeken om eerder dan 7 minuten te starten met inspelen met een bal op hun eigen speelhelft mits de (entertainment) activiteiten in de hele speelruimte zijn beëindigd.

Officials

De scheidsrechters en lijnrechters kunnen in de zaal blijven, maar mogen ook terug naar hun kleedkamer. De officials maken hierin als team één keuze. Uiterlijk na 7 minuten (dus drie minuten voor de start van de derde set) dienen zij (inclusief de tellers) weer in de zaal te zijn en hun positie in te nemen zoals ze die normaal tussen elk set zouden hebben.

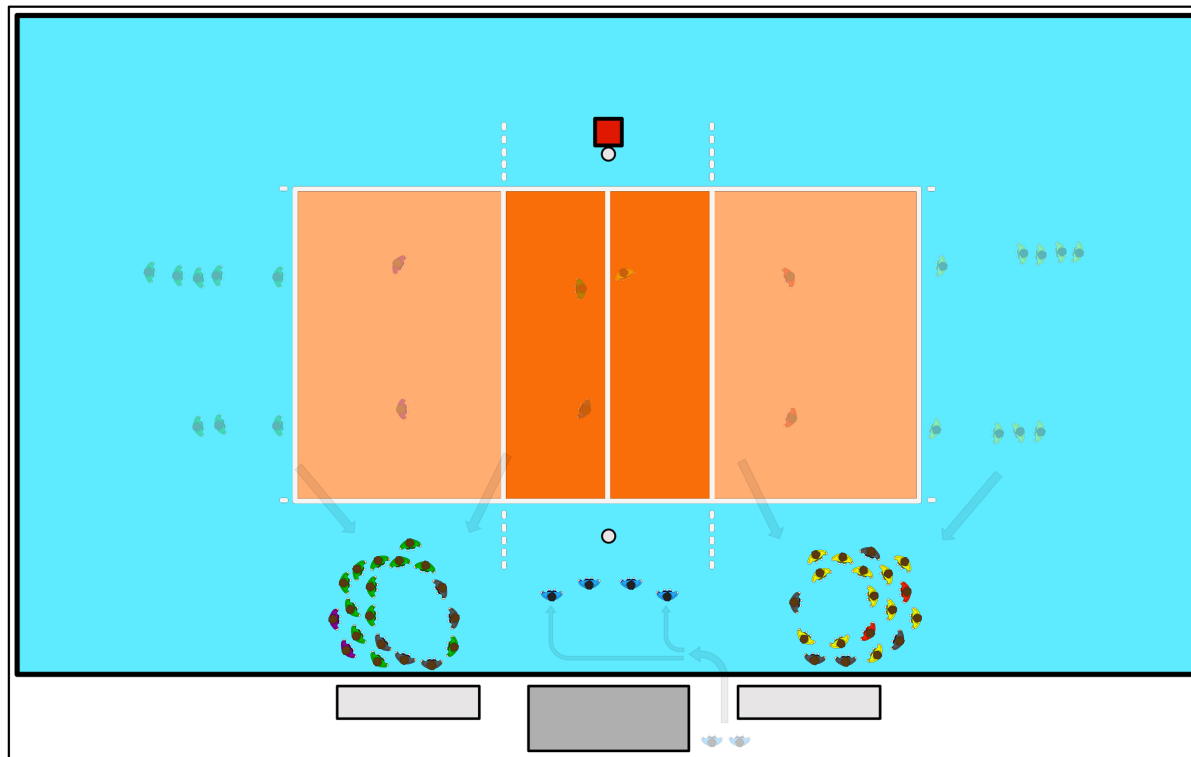
Aankondiging wedstrijd

Het is toegestaan dat de teams de zaal betreden met een mini aan de hand. De mini's dienen daarna op de tribune plaats te nemen (of in een apart gereserveerde ruimte buiten de speelruimte), uitgezonderd één of twee mini's van de week die op de spelersbank mogen plaatsnemen.

Illustraties

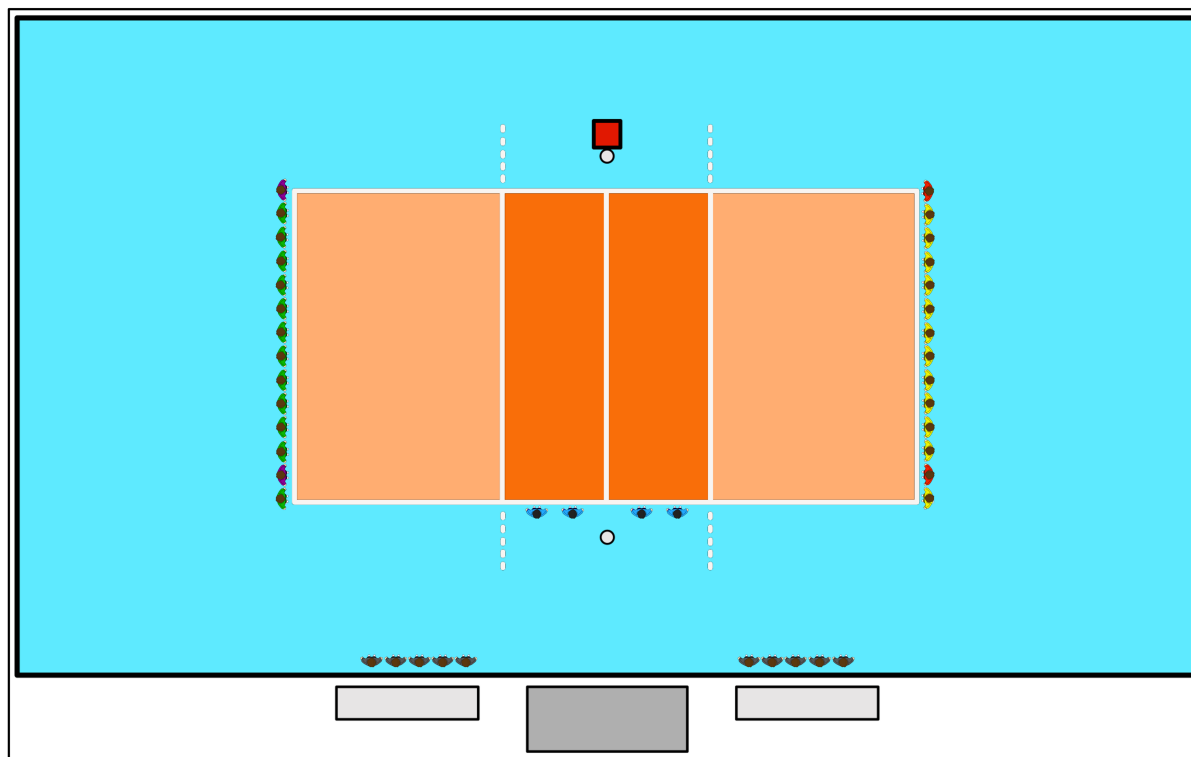
Ter verheldering volgen er op de volgende pagina's een aantal illustraties hoe de acties er concreet uitkomen te zien. Per illustratie staat vermeld bij welk tijdstip dit van toepassing is met daarbij beknopt de belangrijke handelingen. Raadpleeg voor de volledige acties per betrokkene het daadwerkelijk protocol.

-04:00 | Einde inspelen aan het net

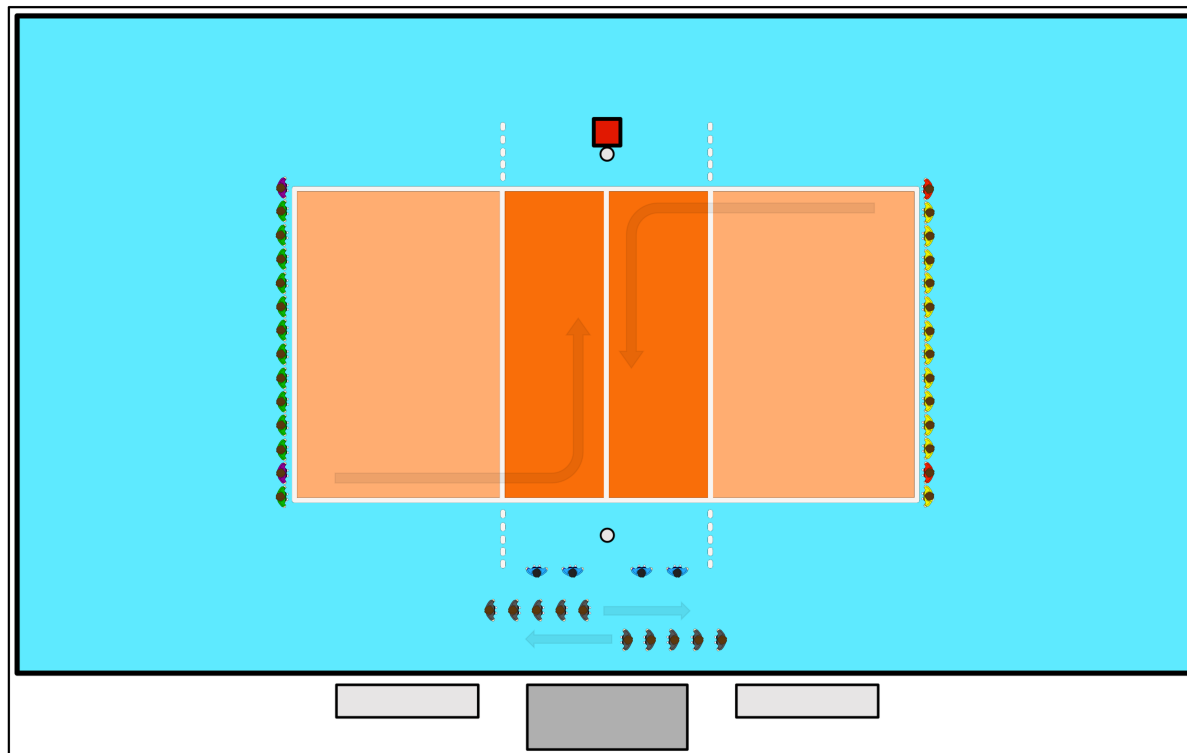
- De eerste scheidsrechter fluit voor het einde van het inspelen aan het net.
- De spelers keren aan het einde van het inspelen aan het net terug naar hun spelers-bank.
- Eredivisie: De scheidsrechters vragen het jurylid om te beginnen met de wedstrijd.

-03:30 | Aankondiging wedstrijd

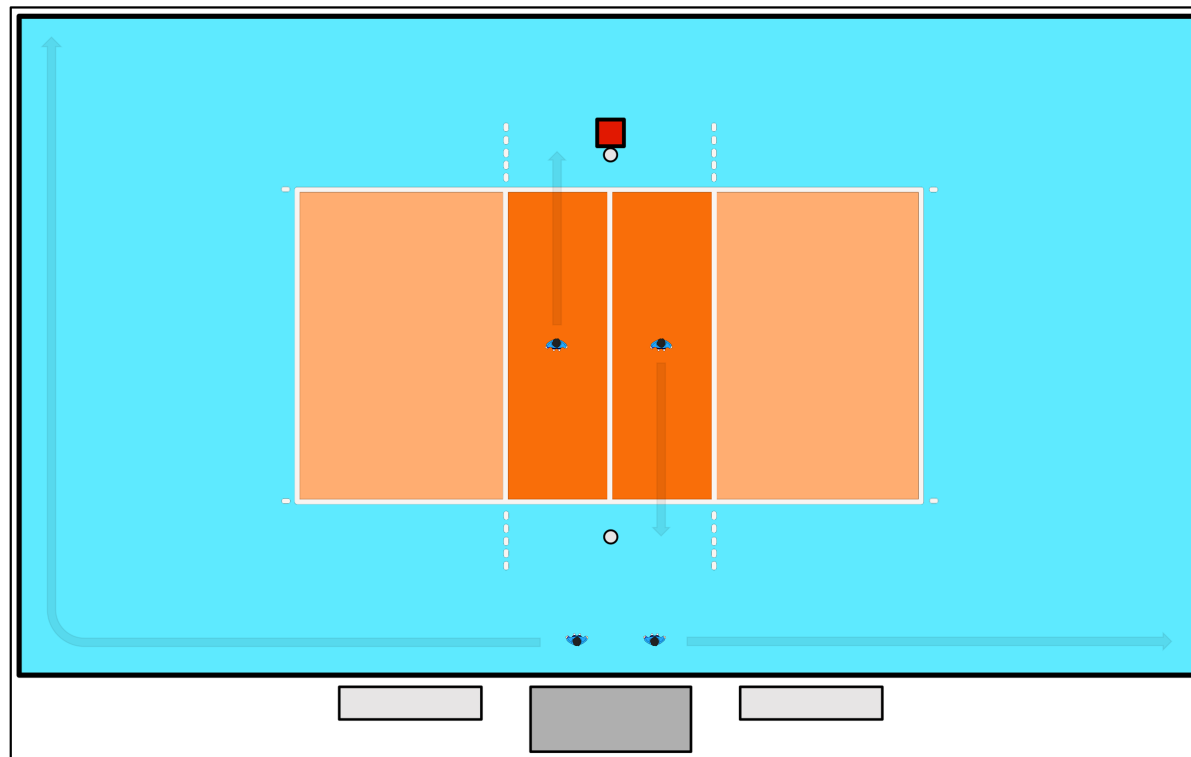
- De officials stellen zich op, op de zijlijn tussen de middenlijn en de aanvalslijn, met het gezicht naar het veld toe.
- Alle spelers betreden het speelveld en stellen zich op, op de achterlijn. Volgorde van dichtst bij de spelersbank tot verste van de spelersbank: aanvoerder, startende libero, de rest van het team met aan het einde de eventuele aanwezige tweede libero. De eventuele 'mini van de week' staat voor of tussen het team.
- De teamstafleden blijven voor hun spelersbank staan.
- Speaker: De speaker kondigt de teams aan en eventueel de aanwezige mini.

-02:30 | Handen schudden

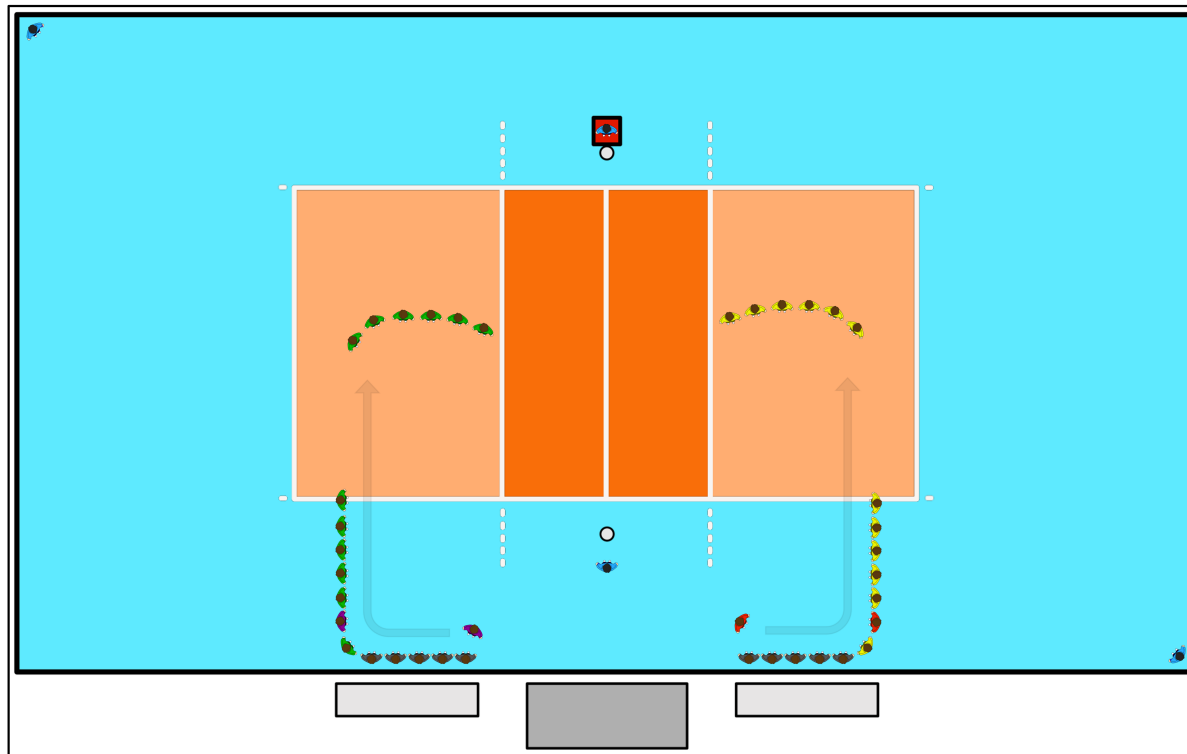
- De officials doen een paar stappen achteruit zodat de spelers de ruimte bij het net hebben om handen te schudden.
- De spelers lopen langs het net om het andere team de hand te schudden voor 'Fair Play'.
- De teamstafleden schudden elkaar de hand in de vrije zone voor de tellertafel.

-02:00 | Presentatie van de officials

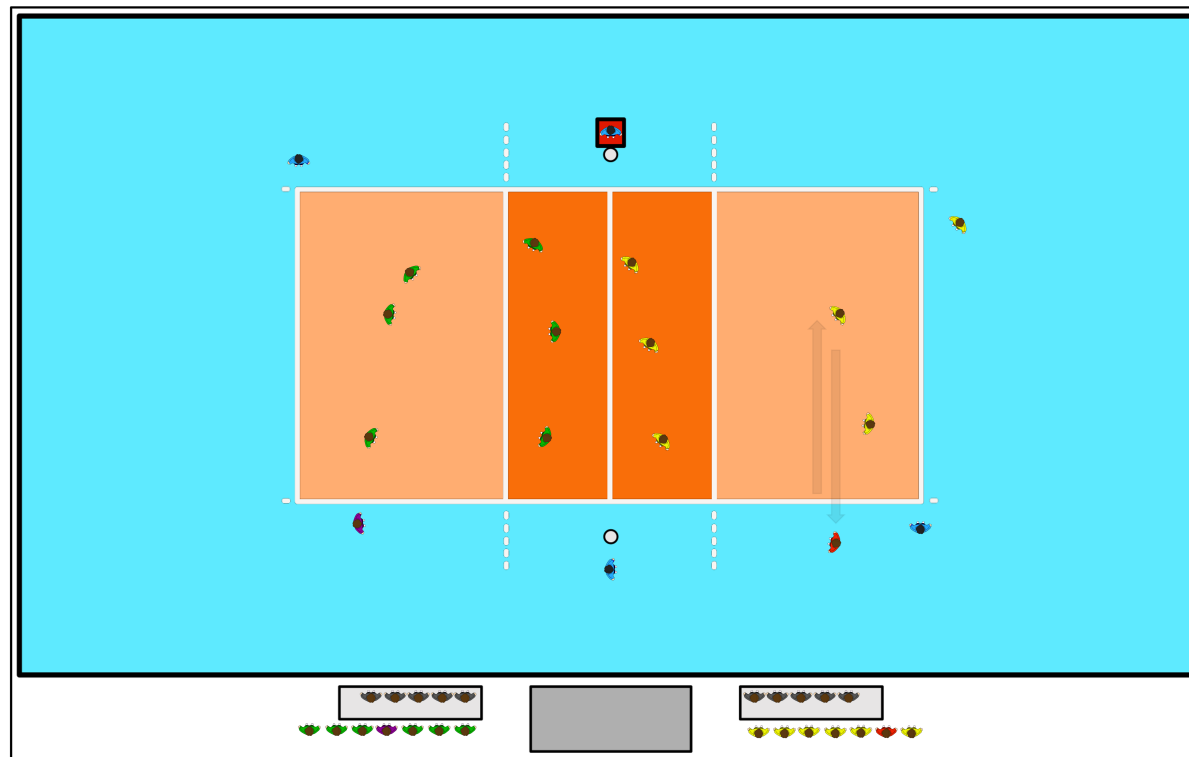
- Beide scheidsrechters lopen naar het midden van het veld dichtbij het net. De eerste scheidsrechter op speelhelft A, de tweede scheidsrechter op speelhelft B.
- In beginsel is de uitgangspositie dat de scheidsrechters naar de tellertafel kijken, maar belangrijk is dat zij met het gezicht naar het (meeste) publiek staan.
- Bij aanwezigheid van televisie of live-streaming (dus geen vaste internet-streaming) kijken de scheidsrechters altijd naar de tv-camera.
- Na de presentatie schudden de scheidsrechters elkaar de hand. De eerste scheidsrechter loopt naar de scheidsrechtersstoel en de tweede scheidsrechter loopt naar de tellertafel.
- Eredivisie: De lijnrechters, het jurylid en (indien aanwezig) de videoscheidsrechter maken een kleine buiging als ze worden voorgesteld. Vervolgens nemen de lijnrechters de lijnrechtersvlag van de tellertafel en gaan naar hun aangewezen positie. Het jurylid neemt plaats aan de tellertafel en de videoscheidsrechter neemt zijn plaats in.

-01:30 | Presentatie *starting six*, libero en coach

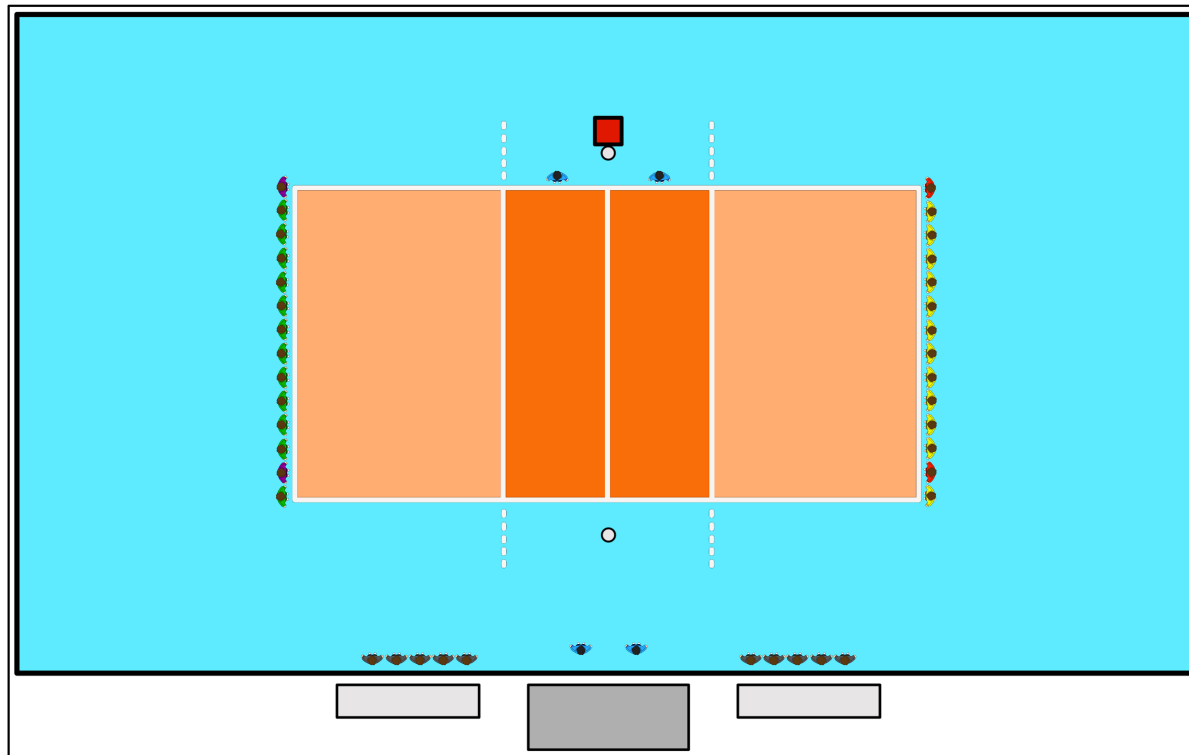
- Elke speler van de beginopstelling en de startende libero van het bezoekende team rent het speelveld op naar het midden van de speelhelft.
- De coach staat op en steekt zijn hand op als zijn naam wordt genoemd.
- Hierna gebeurt hetzelfde bij de spelers en de coach van de thuisspelende vereniging.
- Speaker: De speaker kondigt de namen en nummers (in numerieke volgorde) aan van de spelers van de beginopstelling, gevolgd door de libero en coach.

-00:30 | Controle start wedstrijd

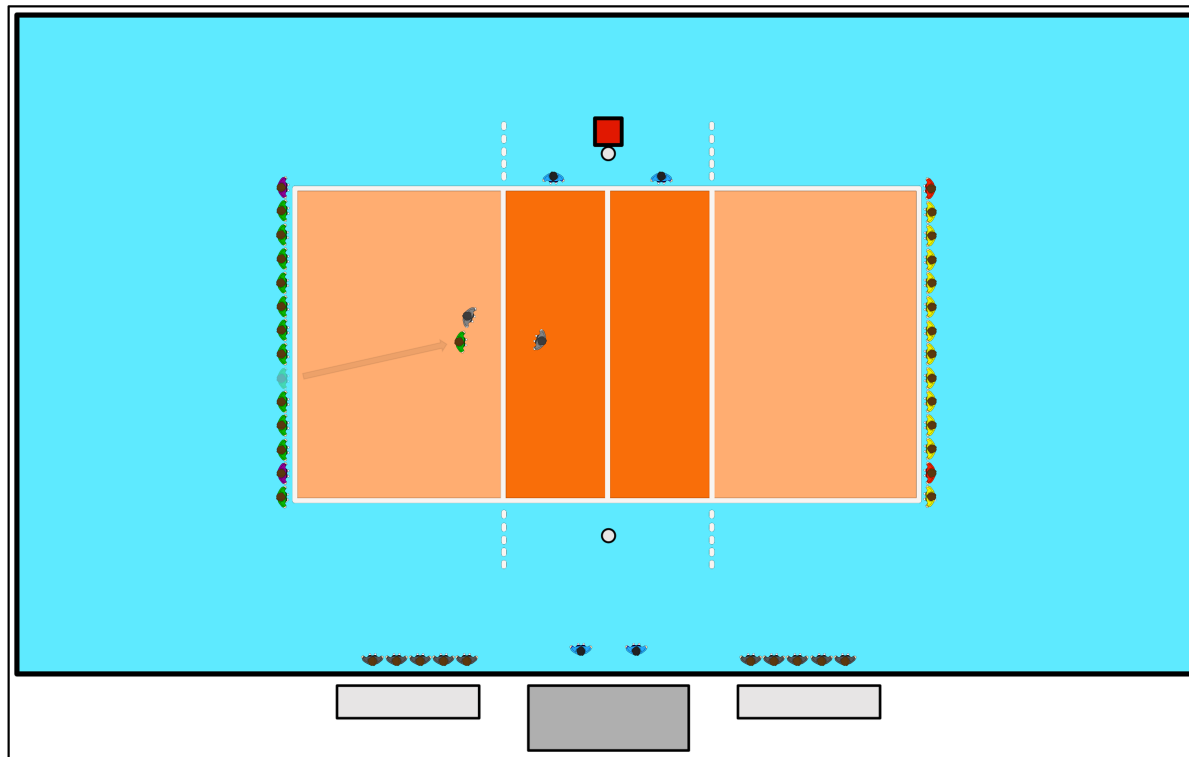
- De tweede scheidsrechter controleert de beginopstellingen aan de hand van tablet of opstellingsbriefjes.
- De tweede scheidsrechter geeft toestemming aan de libero om eventueel veldspeler te vervangen in het achterveld.
- Na toestemming van de tweede scheidsrechter mag de startende libero (indien aanwezig) zijn plaats in het speelveld nemen door zich op te stellen op de plaats van die vervangende achterspeler.
- De tweede scheidsrechter verifieert bij de teller of hij ook de beginopstelling (inclusief libero) heeft gecontroleerd.
- De tweede scheidsrechter gooit de vijfde wedstrijdbal aan, aan de serveerder die de eerste service uitvoert.

+II | Line-up

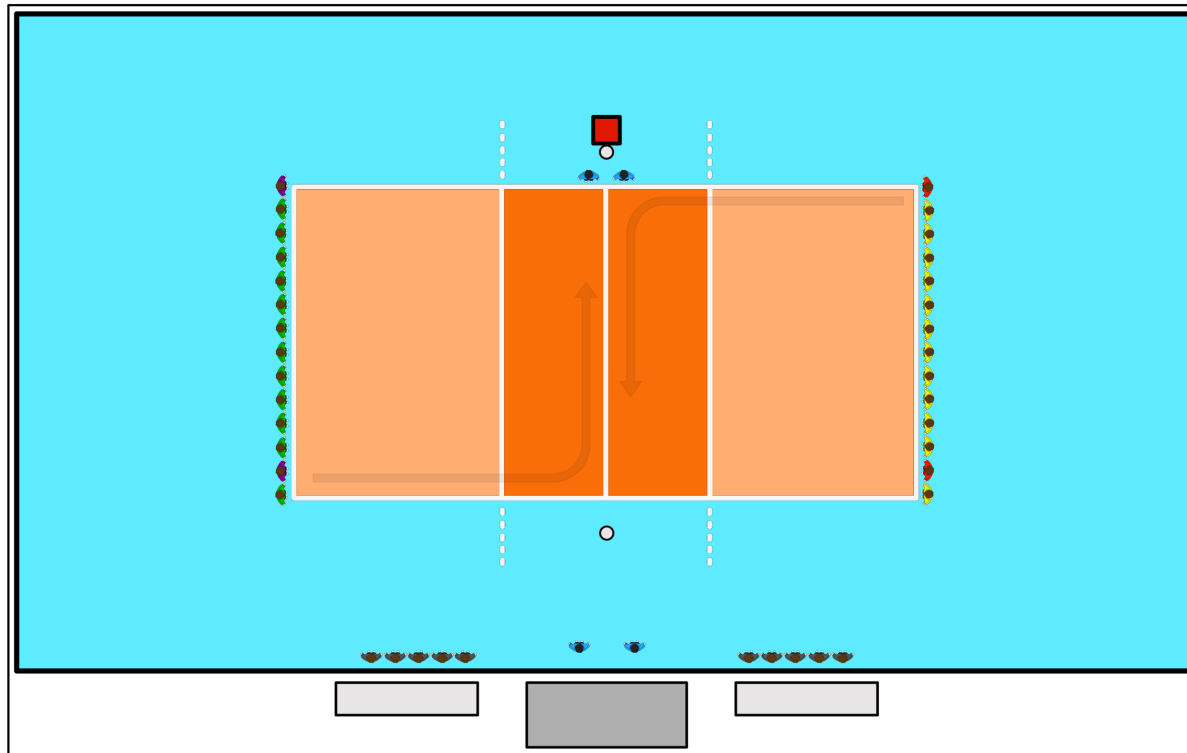
- Op aangeven van de scheidsrechter gaan alle spelers op de achterlijn staan, waarbij de aanvoerder het dichtst bij de spelersbanken staat.
- De teamstafleden staan voor hun eigen spelersbank.

+III | Aankondiging *Most Valuable Player*

- Eredivisie en indien van toepassing: Speaker kondigt de *Most Valuable Player* (MVP) aan. Er kan één MVP zijn van de gehele wedstrijd of één MVP per team.
- MVP krijgt een attentie van de speaker en gaat eventueel op de foto.

+IV | Handen schudden

- Alle spelers en teamstafleden schudden elkaar de hand langs het net voor 'Fair Play'.
- De scheidsrechters doen mee met het handen schudden.
- Thuisspelende team bedankt de *court crew*.